

14.12.2005

Miten soveltaa opittua?

Palaan hetkeksi viime sunnuntain Aamulehden pääkirjoitukseen. Sen viimeinen kappale kuuluu seuraavasti:

“Hyvä maahanmuuttopolitiikka on konstikas tehtävä, kuten on nähty esimerkiksi Ranskassa. Suomen onni on, että me olemme vasta tämän prosessin alkupäässä, jolloin voimme ottaa oppia muiden tekemistä virheistä.”

Yleisesti ottaen ei vallinne erimielisyyttä siitä, että jotain on eurooppalaisessa monikulttuurisuudessa pielessä, jos Britannian ja Ranskan lähiöt palavat, Espanjassa ja Britanniassa räjähtelevät pommit, Tukholmassa ammutaan poliisiasemaa konetuliaseella, siellä sun täällä puukotetaan kuoliaaksi väärään mieheen rakastuneita tyttäriä, Hollannissa tapetaan keskellä kirkasta päivää uskonnollista kritiikkiä esittäviä toimittajia, Tanskassa uhataan tehdä samaa, ja Ruotsissa ollaan vähällä joutua luopumaan käteisestä rahasta, koska rahankuljetusautot ryöstetään. Ja jos kaikesta tästä saadaan kiittää monikulttuurisuutta.

Puhumattakaan marginaalisemmista ilmiöistä, kuten siitä, että joulukuusta ei enää saisi kutsua joulu- vaan juhlakuuseksi, ettei kukaan loukkaannu. Tai siitä, että sekin osa maahanmuuttajista, joka ei suoranaisesti vahingoita ketään tai räjäytä mitään, maksaa eurooppalaisille yhteiskunnille vuosittain käsittämättömän määrän rahaa, jolla ratkaistaisiin Intian ja Afrikan terveydenhuolto- ja vesiongelmat moneen kertaan.

Meitä on monenlaisia, mistä seuraa, että monikulttuurisuusihmisiäkin on monenlaisia. Maininnan arvoisia ovat teoretikot ja optimistit. Teoretikko myöntää, että juu kyllähän se todellisuudessa kusee, mutta teoria on kaunis, ja koska teoria on kaunis, niin ei kun täysillä eteenpäin. Todellisuudestahan voi aina syyttää rasismia tai ainakin mediaa, joka ei osaa valita aiheitaan. *Jos* kaikki menisi niin kuin teoria ennustaa, kaikilla *olisi* tosi kivaa, ja se on tärkeää.

Optimistit puolestaan myöntävät, että monikulttuurinen todellisuus kusee ja että se on ongelma, mutta syytä huoleen ei ole, koska Suomi on vasta monikulttuurisuuskehityksen alkumetreillä, ja meillä on mahdollisuus välttää ne virheet, jotka muualla on tehty.

Kysyisin siksi herroilta ja rouvilta suvaitsevaisilta, miten tämä käytännössä tapahtuu:

* Mitä ovat ne virheet, joita muualla on tehty, ja joista me voimme ottaa oppia?

* Millaisia ratkaisuja voidaan tehdä, jotta toisten tekemät virheet ja niiden seuraukset voidaan välttää?

* Onko näitä korjaavia ratkaisuja jo tehty?

* Jos niitä on tehty, miksi ongelmat näyttävät meillä jo nyt laadullisesti aivan samankaltaisina kuin muilla?

* Jos korjaavia ratkaisuja ei ole tehty, miksi niitä ei ole tehty? Milloin niitä ryhdytään tekemään?

Lähdetään liikkeelle ensimmäisestä kysymyksestä. Ranskalaisessa mallissa valtio ei välitä, keitä tulijat ovat tai mitä he tekevät, kunhan he puhuvat ranskaa ja kannattavat Ranskan vallankumouksen ihanteita. Brittiläisessä mallissa maahanmuuttajien kielellä ja vakaumuksilla ei ole väliä, ja heidät yritetään erilaisilla koulutukseen ja työllistymiseen liittyvillä suosimisjärjestelmillä integroida osaksi keskiluokkaa. Ruotsalaisessa mallissa kielellä, kulttuurilla, vakaumuksilla tai integroitumisella ei ole väliä, vaan tulijat säilötään lähiohjelmaan elämään tuilla, ja uudenvuoden puheessa korostetaan, millainen voimavara he ovat asuinkaupungilleen. Ranskan metodia voidaan siis kutsua assimiloivaksi, Britannian metodia integroivaksi ja Ruotsin mallia passivoivaksi ja nuoleskelevaksi. Hollantilaisesta metodista en tiedä paljon mitään, mutta käsittääkseni hollantilaiset ovat perinteisesti suvaitsevaisina ihmisinä vilpittömästi olleet kiinnittämättä kovin paljoa huomiota siihen, että yhteiskunta on radikaalisti muuttunut. **Theo van Gogh**in murha oli heille kaiketi melkoinen silmienavaaja.

Kaikenlaista on siis kokeiltu, mutta lopputulos näyttää niin Ranskassa, Britanniassa, Ruotsissa kuin Hollannissakin erehdyttävästi samalta. Lähiöissä roihuaa ja rätisee aina, kun vääränvärinen roisto saa pampusta tai vääränvärinen asiakas ei pääse ravintolaan. Silloinkin, kun on rauhallisempaa, kaikki ovat sanomistensa kanssa varpahillaan, ettei kukaan loukkaantuisi. Ja koko ajan rahaa palaa. Ja koko ajan suhteellista osuuttaan menettävä

kantaväestö saa pelätä yhä enemmän omaisuutensa, seksuaalisen koskemattomuutensa ja henkensä puolesta.

Euroopan kaikki “aidosti monikulttuuriset” yhteiskunnat ovat liemessä monikulttuurisuutensa kanssa, mistä voidaan päätellä, että ne kaikki ovat tehneet virheitä, joista Aamulehden mukaan voimme ottaa opiksi. Jos niin assimilointi (Ranska), integrointi (Britannia) kuin ignorointi ja glorifiointikin (Ruotsi) ovat vääriä metodeja, niin kuin ne lopputuloksista päätellen ovat, mikä nimenomaan on se tie, jota Suomen pitää kulkea, ja jota Suomi optimistien mielestä selvästikin voi kulkea? Nykyinen linja muistuttaa niin teoriassa kuin seurauksiltaan kovasti sitä, mitä Ruotsi on jo pitkään, surkein tuloksin, harrastanut. Se, että ongelmat realisoituvat meillä pienemmässä mittakaavassa, johtuu - kuten Aamulehtikin antaa ymmärtää - vain siitä, että meillä on monikulttuurisuutta vähemmän kuin muualla.

Tähän mennessä olemme kuulleet medialtamme ja päättäjiltämme vain, että monikulttuurisuutta (maahanmuuttajia) on saatava lisää (koska se on hyvä asia), ja että muiden virheistä on opittava, jotta kielteisiltä vaikutuksilta vältyttäisiin. Kenenkään en ole kuullut kertovan, mitä tämä käytännössä tarkoittaa. Mitä varoittavista esimerkeistä oikein opitaan, ja miten opittu vaikuttaa Suomessa nyt tehtäviin ratkaisuihin? Nythän ne ratkaisut nimenomaan pitäisi tehdä, koska kohta Suomen monikulttuurisuus on määrällisesti samoissa mitoissa kuin Ruotsin, ja jos asiat tehdään kuten Ruotsissa, suomalainen monikulttuurisuus tulee olemaan samaa kuin ruotsalainen myös laadullisesti. Ja jos joku nyt on vielä sitä mieltä, että Ruotsissa asiat ovat niin kuin pitää, muistutan niistä 30 miljardista kruunusta, jonka ruotsalaiset maksavat nettona maahanmuuttajiensa elättämisestä joka vuosi. Eikä tässä luvussa ole äyriäkään niitä kulunkeja, jotka syntyvät maahanmuuttajien rikollisuudesta ja sen setvimisestä poliisissa ja oikeuslaitoksessa. Monikulttuurisuuden aiheuttamalle inhimilliselle kärsimykselle ei ehkä hintalappua kannata laittaakaan.

On matemaattisella operaatiolla todettava tosiasia, että nykyisenkaltainen monikulttuurisuus on Ranskalle, Britannialle ja Ruotsille kirous eikä siunaus. Se, että täällä ei käytännössä tehdä mitään eri tavalla kuin mainituissa yhteiskunnissa, lienee tulkittavissa niin, ettei kenelläkään ole pienintäkään aavistusta siitä, mitä pitäisi tehdä. Tämä puolestaan panee epäilemään, ettei Aamulehden toistama “meillä-kaikki-tulee-menemään-hyvin-koska-voimme-oppia-toisten-virheistä”-mantra ole muuta kuin keino pelata aikaa, samanlainen jippo kuin se, että “kyllä se työvoimapulakin sieltä vielä tulee”. Työvoimapula-dogmalla saadaan osa ihmisistä peloteltua

ideologian taakse, ja muidenvirheistäoppimis-dogmalla saadaan pidettyä toivoa yllä niiden mielissä, joita vallitseva todellisuus alkaa pelottaa. Jos ihmiset saadaan pidettyä enemmän tai vähemmän rauhallisina siihen asti, että monikulttuurisuus on liian pitkällä sen peruuttamiseksi, heille voidaan sitten vain todeta, että monikulttuurisuus on nyt tosiasia ja sen kanssa on eletävä.

Puheet työvoimapulasta ja mahdollisuudesta oppia muiden tekemistä virheistä ovat siis pelkkiä työkaluja. Niiden takana on sokealle idealismille rakentuva aksiooma, jonka mukaan monikulttuurisuus on hyvä koska se on hyvä koska se on hyvä. Mikä tämän idealismin takana sitten on, onkin jo paljon pelottavampi kysymys ja kuuluu psykiatrian toimialaan.

Toisaalta Aamulehden pääkirjoituksen voi lukea myös myönteisesti: Koska olemme vasta monikulttuuristumisprosessin alkupäässä, meillä todella on mahdollisuus välttää muiden tekemät virheet. Niistä virheistä pahin on, ettei prosessia ymmärretty viheltää poikki silloin, kun se vielä oli mahdollista. Meillä tämä mahdollisuus vielä on, joskaan hyvin suurella todennäköisyydellä emme sitä käytä.

Jussi Halla-aho
<http://jussi.halla-aho.com/scripta>